

FIȘA DISCIPLINEI

Filosofie politică

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	de Istorie în limba maghiară
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Filosofie politică				Codul disciplinei		HLM2401			
2.2. Titularul activităților de curs			Prof. univ. dr. Demeter M. Attila								
2.3. Titularul activităților de seminar			Drd. Veres Evelin								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		4	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					14
Examinări					10
Alte activități					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70 conv.	
3.8. Total ore pe semestru				56 fiz./ 126 conv.	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Participarea la cursuri este obligatorie în proporție de 70%
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Participarea la seminarii este obligatorie în proporție de 100%

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	- Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupuziții, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici. - Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură. - Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme. - Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor; experienței și existenței umane. - Producerea/proiectarea și comunicarea de idei/cunoștințe filosofice. - Medierea interumană și interculturală prin identificarea, analiza și soluționarea unor probleme interumane și interculturale Aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare.
Competențe transversale	- Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice. - Autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, al inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Evaluarea comparativă a ideilor și argumentelor unor teorii filosofice și identificarea meritelor și limitelor acestora - Soluționarea unei probleme filosofice de complexitate medie, la o disciplină filosofică oarecare - Examinarea realității/proceselor sociale, politice, economice prin interogarea și clarificarea asumpțiilor și principiilor care le justifică - Examinarea critică și constructivă a conceptelor și viziunilor (abordărilor) din știință, politică, religie și artă - Combinarea informațiilor pentru a formula reguli generale sau concluzii referitoare la problemele umane (raționament abductiv și inductiv) - Reflecția critică și constructivă asupra modalităților de construire și de aplicare a ipotezelor filosofice referitoare la existența umană - Identificarea, înțelegerea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor, sentimentelor altor persoane sau culturi
7.2 Obiectivele specifice	- Obiectivul disciplinei este să familiarizeze pe studenți cu ideologiile și mișcările intelectuale/politice majore ale secolului 20 (liberalism, socialism, conservatorism etc.), și cu problematica specifică acestora, prin analiza conceptelor de bază ale acestor ideologii. În prezentarea și dezbateră ideologiilor cursul urmează ordinea lor cronologică, încercând să reconstituie totodată și contextul politic sau istoric. Punctul de pornire constituie sfârșitul secolului 19, analiza marilor mișcări intelectual/politice ale erei respective, cum ar fi naționalismul sau socialismul. - Introducerea în filosofie politică este axată pe de o parte pe dezbateră unor ideologii, pe de altă parte pe conceptele specifice ale gândirii politice contemporane. - Prin analiza valorilor, ideilor și scopurilor politice rivale, prin analiza conținutului diferitelor ideologii, cursul va familiariza studenții cu ideea că aceleași idei politice pot căpăta interpretări și sensuri diferite în diferitele ideologii, dezvoltând astfel abilitatea și capacitatea lor de a argumenta în favoarea unei interpretări plauzibile. - Prin cunoașterea diferitelor ideologii politice studenții își dezvoltă capacitatea de a înțelege realitatea politică

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Ideologiile și curente politice majore la sfârșitul secolului 19, partea 1: liberalismul, socialismul, democrația socială	Prelegere, interpretare de text	
Ideologiile și curente politice majore la sfârșitul secolului 19, partea 2: naționalismul și problema naționalităților	Prelegere, interpretare de text	
Democrație și totalitarism; Critica liberală a socialismului; Critica totalitară a democrației liberale	Prelegere, vizionare de filme	
Teoriile contemporane ale democrației	Prelegere	
Ideea „statului bunăstării” (welfare state). Noua democrație socială și liberalismul egalitar; Ideea justiției sociale și a bunăstării	Prelegere	
Ideea libertății	Prelegere, analiza unor probleme concrete, dezbateri	
Ideea modernă a drepturilor omului	Prelegere, analiza unor probleme concrete, dezbateri	
Neo-conservatorismul	Prelegere	
Multiculturalismul	Prelegere, vizionare de filme, dezbateri	
Noile mișcări sociale și politici ale identității: feminismul în perspectivă filosofică	Prelegere, analiza unor probleme concrete, dezbateri	
Problema minorităților naționale în filosofia politică contemporană.	Prelegere, analiza unor probleme concrete, dezbateri	
Neo-republicanismul	Prelegere	
Statul național în era globalizării	Prelegere, dezbateri	
Filosofia unificării Europene	Prelegere	
Bibliografie Friedrich August von Hayek: Út a szolgáshoz, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1991. Hannah Arendt: A totalitarizmus gyökerei, Európa Kiadó, Budapest, 1992. Isaiah Berlin: A szabadság két fogalma, in: Uő.: Négy esszé a szabadságról, Európa Kiadó, Budapest, 1990, 349-411. Michael Oakeshott: Politikai racionalizmus, Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2001. Robert A. Dahl: Forradalom után? Osiris – Readers International, Budapest, 1995. John Rawls: Az igazságosság elmélete, Osiris Kiadó, Budapest 1997. Anthony Giddens: The Third Way, Polity Press, Cambridge, 2002. Maurizio Viroli: Republicanism, Hill and Wang, New York, 2002. Ernst Gellner: Nations and Nationalisms, Basil Blackwell, Oxford, 1983. Will Kymlicka: Liberalism, Community and Culture, Clarendon Press, Oxford, 1989. Pharekh Bhiku: Rethinking Multiculturalism, Palgrave, New York, 2005.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Ideologiile și curente politice majore la sfârșitul secolului 19, partea 1: liberalismul, socialismul, democrația socială	Interpretare de text	
Ideologiile și curente politice majore la sfârșitul secolului 19, partea 2: naționalismul și problema naționalităților	Prezentare de referate	
Democrație și totalitarism; Critica liberală a socialismului; Critica totalitară a democrației liberale	Vizionare de filme, dezbateri	
Teoriile contemporane ale democrației	Interpretare de text	
Ideea „statului bunăstării” (welfare state). Noua democrație socială și liberalismul egalitar; Ideea justiției sociale și a bunăstării	Interpretare de text	
Ideea libertății	Prezentarea unor studii de caz	
Ideea modernă a drepturilor omului	Prezentarea unor studii de caz	
Neo-conservatorismul	Interpretare de text	

Multiculturalismul	Prezentarea unor studii de caz	
Noile mișcări sociale și politici ale identității: feminismul în perspectivă filosofică	Dezbateri	
Problema minorităților naționale în filosofia politică contemporană.	Dezbateri	
Neo-republicanismul	Interpretare de text	
Statul național în era globalizării	Interpretare de text, dezbateri	
Filosofia unificării Europene	Prezentarea unor studii de caz, dezbateri	
Bibliografie John Stuart Mill: Fejezetek a szocializmusról, in: Ludassy Mária (szerk.): Az angolszász liberalizmus klasszikusai, Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1992, I. kötet, 153-210. Eötvös József: A nemzetiségi kérdés, in: Uő.: Reform és hazafiság III., Magyar Helikon, Budapest, 1978, 339-465. Carl Schmitt: A parlamentarizmus és a tömegdemokrácia ellentéte, in: Uő.: A politikai fogalma. Válogatott politika- és államelméleti tanulmányok, Osiris Kiadó – Pallas Stúdió – Attraktor, Budapest, 2002, 191-203. Michael Walzer: Pluralism: A political perspective, in: Will Kymlicka (ed.): The Rights of Minority Cultures, Oxford University Press, Oxford, 1995, 139-154. Ronald Dworkin: Szabadság, egyenlőség, közösség, in: 2000, 1993/3, 9-19. Quentin Skinner: A szabadság és a honpolgárság két rivális hagyománya, in: Világosság, Budapest, 1995/10, 21-40. Leszek Kołakowski: Emberi jogok? Mi végre? in: Kritika, 2004/2. Roger Scruton: Mi a konzervativizmus? in: Uő.: Mi a konzervativizmus? Osiris Kiadó, Budapest, 1995, 11-42. Charles Taylor: Az elismerés politikája, in: Feischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus, Osiris Kiadó – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 1997, 124-152. Roger Scruton: Kommunitárius álmok, in: Századvég, 2005/35, 149-162. Amitai Etzioni: Igen, közösség. De kié? in: Századvég, 2005/35, 163-170. Roger Scruton: Válasz, in: Századvég, 2005/35, 171-178. Iris Marion Young: Polity and Group Difference: A Critique of the Ideal of Universal Citizenship, in: Ethics, vol. 99, no. 2, 251-274. Vernon van Dyke: Az egyén, az állam és az etnikai közösségek a politikai elméletben, in: Kellék, 2005/26, 9-32. Kende Péter: A liberális szemlélet republikánus kiigazítása, in: Világosság, 1996/2, 40-45. Michael J. Sandel: A procedurális köztársaság és a „tehermentes” én, in: Huoranszki Ferenc (szerk.): Modern politikai filozófia, Osiris Kiadó – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 1998, 161-173. Michael Mann: Megállította-e a globalizáció a nemzetállam emelkedését? in: Magyar Kisebbség, 2002/2, 136-161. Ulrich K. Preuß: Veszít-e hatalmából az állam, in: Kellék, 2006/29, 71-80. Jürgen Habermas: Harcol az elismerésért a demokratikus jogállamban, in: Feischmidt Margit (szerk.): Multikulturalizmus, Osiris Kiadó – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 1997, 156-172.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Se vor organiza discuții de ordin metodologic și evaluări comune cu reprezentanții altor specializări înrudite (sociologie, politologie, istorie)
- Participări la dezbateri și foruri științifice

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Asimilarea adecvată a cunoștințelor predate și utilizarea corectă a acestora	Verificarea se face pe tot parcursul semestrului prin participarea la dezbateri, dar și în cadrul examenului final	20%
	Asimilarea și folosirea adecvată a conceptelor proprii gândirii politice	Examen oral la sfârșitul semestrului	50%
10.5 Seminar/laborator	Participarea activă la interpretarea textelor	Prezentare de text	20%
	Participare activă la dezbateri	Verificarea se face pe tot parcursul semestrului	10%
10.6 Standard minim de performanță			

- Prezență la cursuri în proporție de 70%, la seminarii în proporție de 100%
- Prezentarea a cel puțin unui referat pe parcursul semestrului
- Participarea activă la dezbateri

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării:
15 septembrie 2025

Semnătura titularului de curs

Prof. dr. Demeter M. Attila

Semnătura titularului de seminar

Drd. Veres Evelin

Data avizării în departament:
28 septembrie 2025

Semnătura directorului de departament

Conf. dr. Nagy Róbert

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".